

*Л. І. Ковальчук,
студентка V курсу
Науковий керівник: І. І. Погоріла,
кандидат економічних наук,
Буковинський державний фінансово-економічний університет*

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЇЇ ЗДІЙСНЕННЯ В УКРАЇНІ

Постановка проблеми. Сьогодні, коли економіка країни перебуває у досить скрутному становищі, просто необхідним є подолання всіх соціальних проблем таких, як недостатньо коштів у бюджеті для повного задоволення соціальних потреб найменш захищених верств населення, високий рівень безробіття, перебування значної частини населення за межею бідності тощо, з мінімально можливими видатками з бюджету для вирішення цих проблем. Тому проблема виважених видатків та доцільності здійснених заходів держави у соціальній сфері, сьогодні є досить актуальною.

Мета статті. Основна мета публікації полягає у необхідності дослідити ефективність здійснення соціальної політики країни за рахунок оцінки зміни соціальних показників, а також виявити наявні проблеми щодо її реалізації в реаліях сьогодення.

Виклад основного матеріалу. Результати успішної реалізації державної соціальної політики країни проявляється через позитивну динаміку основних соціальних показників, таких як зростання зайнятості, розміру прожиткового мінімуму, приросту населення країни, зменшення безробіття тощо. Аналіз показників економічного розвитку країни є складовою аналізу розвитку країни загалом, що дає змогу оцінити економічне зростання країни, зміну індексу споживчих цін, промислового виробництва, нарахованого фонду оплати праці та зміну обсягу продукції сільського господарства. Тому зміна основних показників економічного розвитку за 2011-2013 рр. наведено на рис. 1.

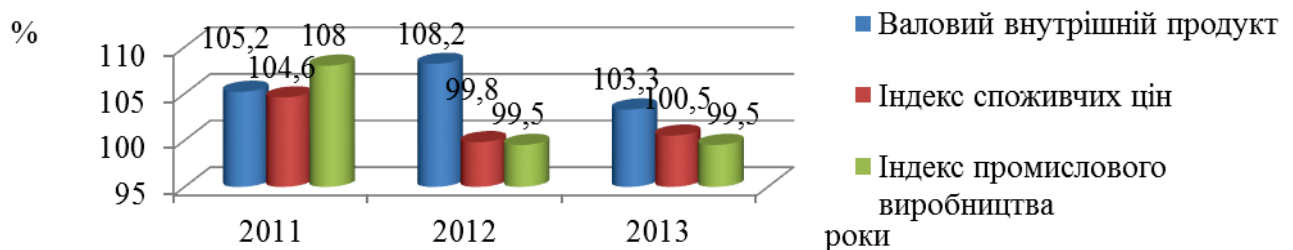

Рис. 1. Основні економічні показники за 2011-2013 роки, % [4]

Як видно з рис.1., чіткої тенденції показники соціально-економічного розвитку країни так і не набули, проте можна сказати, що ВВП країни набув позитивної тенденції, індекс споживчих цін істотно зменшив свої темпи зростання, якщо порівнювати 2013 та 2011 рік, що є позитивним. Проте негативної тенденції за аналізований період набув індекс промислового виробництва, який стабільно зменшувався.

Щодо демографічної ситуації в нашій країні, то станом на 1 лютого 2014 року чисельність наявного населення України становила 45410,1 тис. мешкан-

ців, зокрема міського – 31329,5 тис. осіб (69,0%), сільського – 14080,6 тис. осіб (31,0%). Густота населення – 75,2 осіб/км². [1].

Загалом, динаміка кількості народжених та померлих за 2011-2013 рр. наведено на рис.2.

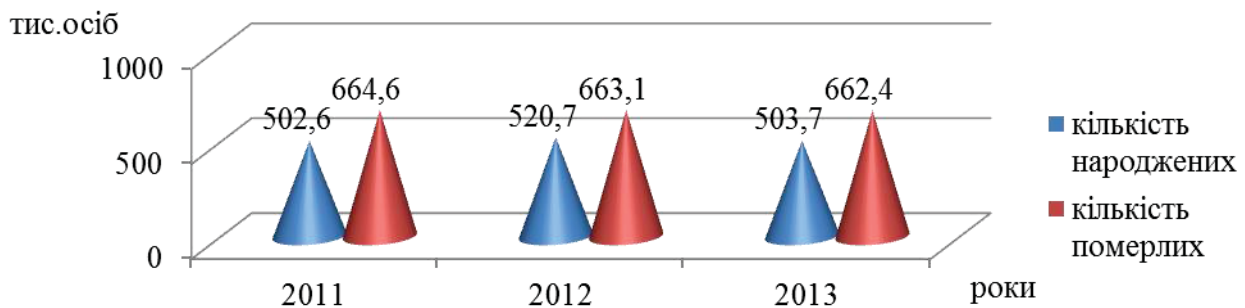

Рис. 2. Динаміка кількості народжених та померлих за 2011-2013 роки, тис. осіб [2]

З рис.2 видно, що за аналізований період смертність відчутно перевищує народжуваність: у 2011 році – на 162 тис. осіб, у 2012 – на 142,4 тис. осіб і у 2013 – на 158,7 тис. осіб, що свідчить про поступове вимирання населення, що є негативним і складним соціальним явищем.

Для комплексної оцінки соціальних тенденцій в країні, необхідно оцінити зміни показників ринку праці, а особливо тенденції у сфері зайнятості та безробіття. Отож, чисельність зайнятих та безробітних наведено на рис. 3.

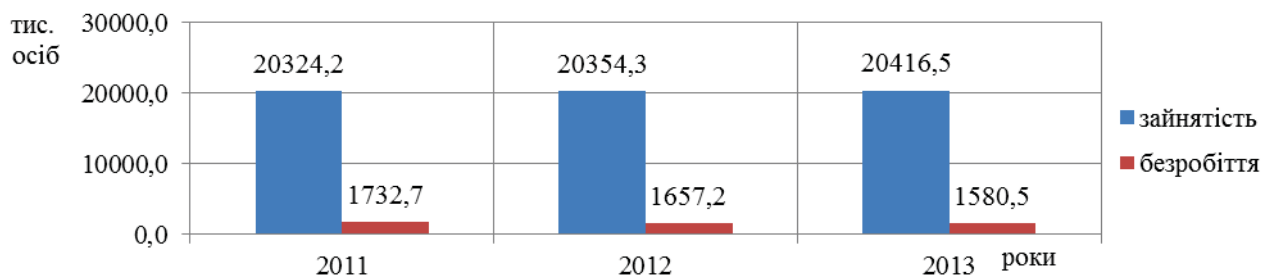

Рис. 3. Динаміка зайнятого населення, тис. осіб [3]

Як видно з рис.3, кількість зайнятих з року в рік поступово збільшується, а безробіття зменшується, таким чином у 2011 році в Україні налічувалось 20324,2 тис. зайнятих осіб та 1732,7 тис. безробітних осіб, а у 2013 – 20416,5 тис. зайнятих осіб та 1580,5 тис. безробітних осіб.

Важливою складовою аналізу результатів реалізації соціальної політики країни є дослідження зміни показників прожиткового мінімуму та мінімальної заробітної плати, динаміка яких за 2010-2013 роки наведена в табл.1.

Таблиця 1

Аналіз зміни показників прожиткового мінімуму та мінімальної заробітної плати за 2010-2013 роки [3], грн.

Показники	Роки			Відхилення:			
				2012 до 2011		2013 до 2012	
	2011	2012	2013	+/-	%	+/-	%
Прожитковий мінімум для працездатних осіб	1004	1134	1218	130	12,9	84	7,4
Мінімальна заробітна плата (у сер. за рік)	963	1098	1153	135	14,0	55	5,0
Середньомісячна заробітна плата	2633	3026	3265	393	14,9	239	7,9

Як можна прослідкувати в табл. 1, показники прожиткового мінімуму та мінімальної заробітної плати за аналізований період стабільно зростають, що є позитивним, адже із їх зростанням збільшуються і державні соціальні стандарти, що розраховуються на їх основі, проте мінімальна заробітна плата залишається дуже низькою, порівняно з середньою по країні.

Хоча ми і спостерігаємо позитивні тенденції щодо збільшення розмірів мінімальних державних стандартів та навіть середньої заробітної плати, така соціальна проблема як бідність ще й досі широко побутує у суспільстві. Для визначення рівня бідності, для початку необхідно визначити межу бідності. Відповідно до Соціального звіту Міністерства соціальної політики за 2013 рік такою межею у 2011 – 1047 грн., у 2012 році – 1108 грн., а у 2013 – 1219 грн. в місяць. Таким чином, зміна рівня бідності за 2011-2013 роки наведена на рис.4.

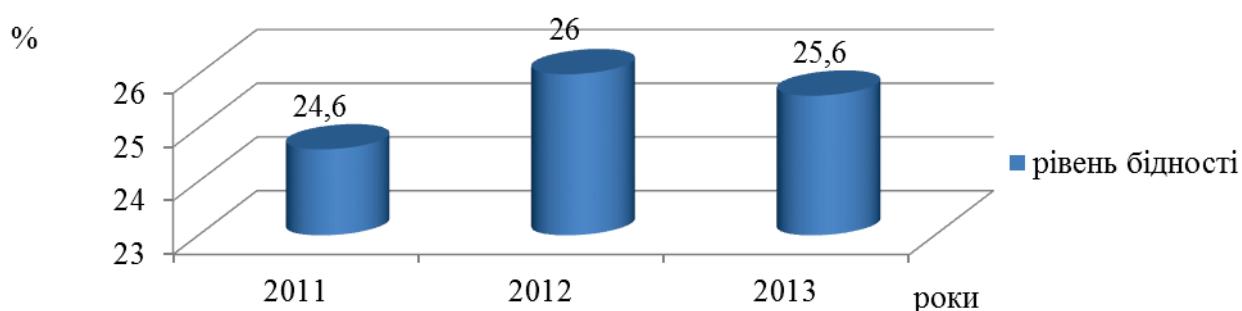

Рис. 4. Рівень бідності населення в Україні за 2011-2013 роки. [1]

З рис.4, випливає, що бідність в країні хоча і змінювалась за аналізований період, все одно залишалась на досить високому рівні, адже у 2011 році вона становила 24,6%, у 2012 – 26,0%, а у 2013 – 25,6%, що є негативним.

Враховуючи такі тенденції основних соціальних індикаторів щодо реалізації державної соціальної політики в Україні, доцільно дослідити зміну видатків на соціальний захист населення за аналогічний період. Таким чином, у 2011 році загальна сума видатків на соціальний захист становила фактично 63540,2 млн. грн., хоча заплановано було 64366,7 млн. грн. У 2012 році видатки на соціальний захист істотно зросли, порівняно з минулим роком, тобто на 61766,7 млн. грн., і становили у підсумку 125306,9 млн. грн., хоча заплановано було 128683,9 млн. грн. Протягом 2013 року видатки на соціальний захист набули

негативної тенденції, тому у підсумку вони становили 56515,3 млн. грн., хоча заплановано було на 1730,4 млн. грн. більше. Як видно, за аналізований період чітко простежується стабільне не виконання планів щодо фінансування видатків на соціальну сферу з Державного бюджету через нестачу необхідних фінансових ресурсів, що є негативним. Важливим є те, що найбільше скоротились видатки державного бюджету за аналізований період на пенсійне забезпечення, що є позитивним і свідчить про ефективність запровадження пенсійної реформи в Україні [5].

Висновки з проведеного дослідження. Таким чином, зробивши відповідні дослідження видно, що держава вже добилась перших результатів, особливо відчутними з яких є результати, отримані в 2013 році від пенсійної реформи, завдяки якій суттєво зменшилися видатки державного бюджету на пенсійне забезпечення громадян. Оскільки, Україна соціально-орієнтованою країною, то, відповідно, її бюджети всіх рівнів спрямовані на значне фінансування соціальних виплат та допомог, останні з яких за аналізований період зростали на основі збільшення розмірів мінімальної заробітної плати та прожиткового мінімуму. Щодо поточної ситуації соціальних показників, як основних індикаторів якості реалізованої соціальної політики, то за 2011-2013 роки показники економічного зростання в країні трішки сповільнили свої темпи, що спричинено не лише внутрішньою ситуацією в країні, але і хвилею економічних криз в країнах Європейського Союзу. Хоча проблема демографічної кризи в країні є досить гострою сьогодні, проте бачимо поступове зростання показників народжуваності, що є позитивним. Відповідно до статистичних даних, зайнятість в країні стабільно зростає, а безробіття – зменшується, що є результатом виваженою соціальної політики в країні. Таким чином видно, що реалізація соціальної політики в Україні, яка б забезпечила соціальний захист населення відповідно до їх соціальних потреб залишається на сьогодні проблемним питанням, хоча для її якнайкращого здійснення залучається і зарубіжний досвід, і значні матеріальні та фінансові ресурси. Основною проблемою щодо ефективної реалізації державної соціальної політики в нашій країні являється відсутність необхідних фінансових ресурсів у державній казні, що не дозволяє нам досягати рівня та якості соціальних послуг, які гарантують соціально-орієнтовані європейські країни. Для вирішення зазначених проблем, враховуючи, що пенсійна реформа показала вже перші позитивні результати, доцільно було б увести 2й рівень пенсійної системи, а не лише 1й та 3й, які у нас функціонують сьогодні, також доцільно було б надавати соціальні послуги населенню на регіональному рівні максимально децентралізовано, що дасть змогу уникнути неефективних видатків з бюджету, а також підвищити роль недержавних громадських організацій у формуванні системи соціального захисту населення в Україні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Державна служба статистики України Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [<http://database.ukrcensus.gov.ua/PXWEB2007/>]
2. Соціальний звіт за 2012 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/publish/category_%3bjsessionid=31106E724A8D8DF314298DED%20CBA1B.app2?cat_id=34901]

3. Соціальна політика України. Річний звіт за 2013 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/publish/category?cat_id=153305]
4. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [<http://www.ukrstat.gov.ua/>]
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [<http://www.minfin.gov.ua/>]

*А. М. Криштона,
студентка V курсу,
Донецький державний університет управління
С. М. Науменко,
кандидат з державного управління, доцент,
Донецький державний університет управління*

ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ДОНЕЦЬКОГО РЕГІОНУ НА ПРИКЛАДІ ПАТ «УКРТЕКСТИЛЬ»

Постановка проблеми. У зв'язку з розвитком інтеграції світової економіки конкуренція захоплює цілі країни і регіональні блоки. Конкуренція є одним з основних елементів економіки, процесом боротьби за доходи, за своє місце в системі виробництва і споживання. Ключову роль у конкурентній боротьбі займає вибір ефективної стратегії конкурентоспроможності продукції фірми на внутрішньому і світовому ринках.

Актуальність даної теми полягає у тому, що в сучасних умовах на світовому ринку конкурентоспроможність фірми є важливішим критерієм ефективності виробництва, оцінки ефективності системи управління. В залежності від того, якій конкурентній стратегії віддасть перевагу фірма, залежить її конкурентоспроможність.

Мета роботи – сформуванню загальної стратегії конкурентоспроможності підприємства шляхом систематизації відомих наукових досліджень з цього питання. Дослідити стан конкурентоспроможності підприємств Донеччини та обрати оптимальну конкурентну стратегію для ПАТ «Укртекстиль» – типового представника суб'єктів господарювання Донеччини.

Виклад основного матеріалу. В залежності від того, якій конкурентній стратегії віддасть перевагу фірма, залежить її конкурентоспроможність. Світової практиці відомо чимало технологій, що використовуються фірмами для підвищення своєї конкурентоспроможності.

У стратегії завоювання ринку існує два різних підходи: випуск принципово нового продукту; прагнення збільшити частку ринку товарами, що вже випускається. Головна мета з точки зору успіху на ринку, в даному випадку, не просто виробляти і продавати продукцію, а заволодіти ринком, стати його «власником». Це вимагає вміння знайти той самий ринок, яким можна заволодіти цілком, для чого необхідно провести інжиніринг компанії, її технологій і